

Pedagogisch

BELEIDSPLAN

GASTOUDERBUREAU SAMEN

1. Inleiding	2
2. Pedagogische visie	2
3. Ontwikkelingsgerichte opvang van gastkinderen	
3.1 Baby	3, 4, 5
3.2 Peuter	5, 6
3.3 Kleuter	7, 8
3.4 Jongere schoolkind	8, 9
3.5 Oudere schoolkind	9, 10
4. Vier pedagogische uitgangspunten	
4.1 Het bieden van een emotionele veiligheid	10, 11
4.2 Het bevorderen van de persoonlijke competentie	12
4.3 Het bevorderen van de sociale competenties	13
4.4 Het bevorderen van de morele competenties, en normen en waarden	14
5. Gastouderbureau Samen	14
6. Activiteitenprogramma gastouderbureau Samen	15
7. Gastouderopvang	15
8. Het opvangadres	15
9. Kwaliteitseisen aan gastouders en omgeving	16
10. De achterwacht	17
11. GGD – controle	17

1. Inleiding

In dit pedagogische beleidsplan leest u over onze visie, de vier pedagogische uitgangspunten en de doelen die wij willen nastreven. Het belang van het kind staat voor op bij gastouderbureau Samen. Het persoonlijk contact tussen het gastouderbureau Samen en gastouders en vraagouders vinden wij erg belangrijk. Er is bij ons ruimte om nieuwe ideeën te delen om de kwaliteit te waarborgen. Wij verwachten van al onze gastouders dat zij het pedagogische beleidsplan als basis zullen gebruiken bij de dagelijkse werkzaamheden. Het pedagogische beleidsplan wordt elk jaar met gastouders besproken en waar nodig aangepast.

2. Pedagogische Visie

We hebben onze visie in drie delen opgebouwd:

- Kindbeeld
- Visie op ontwikkeling en opvoeding (gastouder)
- Gastouderbureau Samen

Kindbeeld

Een kind is het kostbaarste en uniekste bezit die je kunt hebben. Kinderen ontwikkelen en groeien in een bepaald tempo op. Wij vinden het belangrijk dat elke kind in een veilige en gezonde leefomgeving, zich in eigen tempo kan ontwikkelen en op groeien, maar het is wel belangrijk dat de kinderen spelenderwijs door sturing en begeleiding van de gastouder gestimuleerd wordt om zich te ontwikkelen.

Visie op ontwikkeling en opvoeding (gastouder)

De gastouder biedt de kinderen ruimte en gelegenheid tot groei in emotionele, sociale en cognitieve ontwikkeling. De gastouder biedt het kind veiligheid, geborgenheid en een vertrouwde omgeving. Dit wordt gedaan door de leefruimte zo uitnodigend en uitdagend te maken. De gastouder biedt verschillende activiteiten en speelgoed aan naar de behoefte en ontwikkeling van het kind.

Gastouderbureau Samen

Het gastouderbureau Samen is het contact en aanspreekpunt voor de gastouders en vraagouders. Wij vinden het belangrijk dat gastouders en vraagouders zich vertrouwd en veilig voelen bij ons. Wij doen dit door middel van persoonlijk contact en door onze pedagogische kennis en kwaliteiten te gebruiken.

3. Ontwikkelingsgerichte opvang van gastkinderen

Kinderen maken verschillende ontwikkelingsfasen door. Wij vinden het belangrijk dat er aandacht wordt besteed aan elke ontwikkelingsfase. Het is daarom belangrijk dat de gastouder kennis heeft over de volgende 5 ontwikkelingsfasen. Hier onderstaan de 3 ontwikkelingsgebieden lichamelijk, sociale en cognitieve bij elke fase beschreven. Kinderen mogen zich bij gastouderbureau Samen op eigen tempo ontwikkelen, maar het is wel belangrijk dat de kinderen spelenderwijs door sturing en begeleiding van de gastouder gestimuleerd wordt om zich te ontwikkelen.

Wij hanteren de volgende ontwikkelingsfasen:

1. Baby 0-2 jaar
2. Peuter 2-4 jaar
3. Kleuter 4-6 jaar
4. Jonge schoolkind 6-8 jaar
5. Oudere schoolkind 8-12 jaar

3.1 Baby 0 – 2 jaar

De ontwikkeling begint bij de baby al voor de geboorte. Het kind ontwikkelt zich in 40 weken van een kleine cel naar een baby met alles er op en eraan. Het kindje in de buik reageert vanaf ongeveer 20 weken al op verschillende prikkels wat er buiten de buik gebeurt. Het reageert op verschillende geluiden bijvoorbeeld op de stem van moeder en vader. In feite kan dit al gezien worden als de start van de sociale ontwikkeling. Na 40 weken ongeveer wordt de baby geboren. Dan gaat de baby zich verder ontwikkelen in de volgende fases.

Lichamelijke ontwikkeling baby 0-2 jaar

In het eerste jaar groeit het kind heel hard omdat het groeien veel energie kost, heeft het kind regelmatig behoefte aan eten en slapen. Het groeien gebeurt voornamelijk tijdens het slapen. De slaapbehoefte is per baby verschillend. De ene baby slaapt overdag veel en in de avond veel wakker zijn, maar dit kan natuurlijk ook andersom zijn. Bij een enorm lichamelijke groei is voeding erg belangrijk. Het kind regelt naar eigen behoefte wanneer het aan voeding toe is. Er zijn periodes dat ze vaker willen drinken en periodes dat ze minder willen drinken. De lichaamsverhoudingen zijn bij een baby ongelijk. Het hoofd neemt ongeveer een kwart van de totale lichaamslengte in beslag. Daarom is het belangrijk dat je het hoofd en nek goed ondersteunt. Na ongeveer 3 maanden beginnen de tanden tot ontwikkeling. Ze kunnen daar last van hebben en soms daarbij wel verhoging krijgen. Ook dunne ontlasting hoort bij de tanden fase. In het begin is de motoriek van de baby reflexmatig dat wil zeggen dat er sprake is van onbewuste bewegingen. Deze reflexen zorgen ervoor dat de baby automatisch reageert op aantal impulsen: zuigen, grijpen en aanraken. Deze onbewuste reflexen zijn van de geboorte aanwezig en verdwijnen na enkele weken of maanden. Ze maken dan plaats voor bewuste bewegingen: hoofd optillen, rollen van buik naar rug, Staat met steun, loopt zelfstandig enz. Door met het kind te oefenen, te stimuleren kan de baby leren de bewegingen te beheersen. De ontwikkeling van de zintuigen start ook al voor geboorte en

loopt door na de geboorte. In het begin ziet de baby vaak en onscherp, dat verandert langzaam maar zeker. De baby gaat dan steeds meer gericht kijken. Je kunt dat bijvoorbeeld zien als de baby dingen begint te volgen. Het gehoor is bij de baby is al aardig ontwikkeld. Denk maar terug aan voor de geboorte dan kan de baby al reageren op de stem van moeder of vader. De reuk vermogen van de baby is ook al ontwikkeld. De baby reageert bijvoorbeeld als moeder borstvoeding geeft al met happen naar de borst als het honger heeft. De baby ruikt de moedermelk en kan dan via zijn reukvermogen de borst zoeken. Bij de baby is de mond een belangrijke rol in de ontwikkeling. Door middel van spullen in zijn mond te stoppen kijkt de baby. De baby leert dat sommige dingen zacht of hard, warm of koud, glad of ruw zijn. Ze noemen de babyfase ook wel de orale fase. Oraal betekent via of met de mond. Huid op huidcontact is ook belangrijk. Dit vooral tussen ouders en de baby. Zo ervaart de baby als prettig en draagt het bij aan een veilig gevoel.

Cognitieve ontwikkeling baby 0-2 jaar

De cognitieve ontwikkeling is de verstandelijke ontwikkeling. Tijdens de zwangerschap is onderzocht dat het kind al dingen kan leren. Het kind leert stemmen te herkennen en herkennen van een vast melodie. Bij het leren na de geboorte is onderscheid gemaakt in 3 manieren: het leren zelf doen, leren door te herhalen, leren voordoen en nadoen. Het is belangrijk dat de cognitieve ontwikkeling wordt gestimuleerd door een uitdagende omgeving. Een omgeving met prikkels maakt een kind actief. Het is daarbij wel belangrijk dat je de omgeving varieert, door te variëren wordt het kind vaker geprikkeld. De taalontwikkeling komt al vroeg op gang. In het begin maakt de baby verschillende geluidjes. Vanaf ongeveer 3 maanden maakt de baby bewuste geluiden en rond het eerste levensjaar kan het kind zijn eerste woordjes zeggen. Eerst leert de babyklanken te herkennen. De baby probeert de geluiden na te doen. De baby begint later dan de klinkers te herkennen en gaat het steeds meer brabbelen. Na 8 maanden ongeveer begrijpt de baby dat bepaalde klanken bij elkaar horen en samen een woord vormt. Het kind kan vaak nog geen woorden zeggen. Van het eerste tot tweede jaar zit de baby in de tweede taalontwikkeling. De baby krijgt door dat woorden aangeduid wordt aan bepaalde dingen en een betekenis hebben. De eerste woorden hebben betrekking op dieren, personen, voorwerpen of handelingen. De meeste baby's hebben dan ook vaak als eerste woordjes: papa of mama. Door gezichtsuitdrukking of gebaren merkt de baby hoe je je voelt, of wat je van iets vindt. Non verbale communicatie of lichaamstaal. Het grootste deel wat je zegt wordt uitgedrukt in lichaamstaal. Een baby communiceert via lichaamstaal. Een gesloten handje betekent bijvoorbeeld dat hij zich even wil afsluiten van zijn omgeving, dit uit zich vaak samen met huilen.

Sociale ontwikkeling baby 0 -2 jaar

De eerste lachjes van de baby is reflexmatig, onbewuste reflexen. Na ongeveer 6 weken zie je de eerst sociale lach bij de baby. Hij reageert dan bewust op herkenning of op prettige prikkels in de omgeving. Tot zeven maanden lacht de baby naar iedereen die aardig tegen hem doet. Na deze zeven maanden lacht de baby selectief. Hij lacht naar de mensen waar hij een hechte band mee heeft gekregen. Dan komt de eenkennigheidsfase om de hoek kijken. De baby is bang om in de steek gelaten te worden door de mensen waar hij een hechte band

mee heeft opgebouwd. In de hechtingsfase gaat de baby een emotionele band aan met de vaste verzorgers. Deze band wordt opgebouwd door middel van reacties van verzorgers op de behoeften en op de gevoelens van de baby. Door de hechting ontwikkelt de baby zelfstandigheid en daardoor ontwikkelt hij ook een beter sociaal contact met leeftijdsgenootjes. Kinderen kunnen veilig en onveilig gehecht zijn. Een veilige hechting kun je herkennen dat de baby zich vertrouwt voelt in de omgeving en in zichzelf. Een onveilige hechting is de baby angstig en onzeker. Belangrijk om een goede hechting op te bouwen is vaste verzorgers voor de baby. Vaste verzorgers weten vaak wat de baby nodig heeft en kan goed inspelen op de baby zijn behoeften.

3.2 Peuter 2 – 4 jaar

Voor peuters is dit een tijd van grote sprongen en voor de ouders en begeleiders komen de uitdagingen. In deze 2 jaar gaan peuters van kruipen naar rennen en klimmen. Hun woordenschat maakt nu plaats voor volzinnen. Van volgzzaam verandert de peuter in korte tijd naar een eigen wil. Voor de meeste kinderen is dit ook de fase dat de peuter zindelijk wordt.

Lichamelijk ontwikkeling peuter 2-4 jaar

In de ontwikkeling van de peuter neemt het gewicht meer toe dan de lengte. Vaak zie je bij peuters ook een bol buikje. Omdat vanaf ongeveer anderhalf jaar het groeitempo afneemt, neemt dan ook de eetlust af. De peuter voelt zelf goed aan of hij genoeg gegeten heeft of als hij minder trekt heeft. Dit is voor ouders en begeleiders vaak een moeilijke fase omdat ze niet weten hoe ze moeten omgaan met het eetgedrag. Dwing je de peuter te eten dan verstoor je zijn natuurlijke gevoel van vol zitten. Dan komt ook de peuterpuberteit om de hoek kijken. De koppigheidsfase. Dit kan zich uiten door middel van: driftbuien en grenzen zoeken. Peuters willen in deze fase ook veel zelf doen. Zelf schoenen aan doen, trui aantrekken. In de peuterfase is de tijd aangebroken van veel beweging. Het leren lopen is een belangrijke rol. Hierdoor wordt de wereld van de peuter groter. De peuter gaat op ontdekkingstocht dit gaat vaak met vallen en op staan en kan tot onveilige situaties leiden. Het is aan de ouders en begeleiders om de veiligheid te waarborgen voor de peuter. De grove motoriek wordt het meest ontwikkelt in de peuterfase. Het gooien en vangen van de bal, traplopen, springen op de plaats enz. Vaak zie je ook veel verschillen tussen de peuters. De ene peuter ontwikkelt zich sneller en de ander trager. Een peuter kan handig zijn in vangen en gooien van de bal maar bijvoorbeeld nog niet kunnen springen op de plaats. Uit eindelijk door de peuter te stimuleren en door veel te herhalen kunnen ze het dan toch.

Cognitieve ontwikkeling peuter 2-4 jaar

Een peuter denkt erg concreet. Hij kan alleen nadenken over de dingen waar hij op dat moment mee bezig is of wat hij ziet. Een peuter kan nog geen onderscheid maken tussen werkelijkheid en fantasie. De peuter ervaart nog niet wat oorzaak en gevolg is. De peuter snapt niet dat zijn moeder boos wordt, omdat de peuter zijn eten heeft om gegooid. Tijd en tijdbesef blijft ook lastig voor jonge kinderen. Over 5 minuten gaan we naar buiten snapt de peuter niet. We zien bij de peuter veel imitatie spel of fantasiespel. Hij speelt na wat hij heeft

geleerd. Hij pakt de telefoon en brabbelt op de manier hoe de peuter het heeft gezien en gehoord bij zijn ouders. Het blijft niet bij imitatie, de peuter maakt er een eigen fantasieverhaal aan vast. Peuters denken in symbolen en kunnen aan voorwerpen andere betekenis geven. Een kartonnen doos is een huis, 3 stoelen achter elkaar is een trein. In boeken kan de peuter zich goed verdiepen. Vaak wil de peuter hetzelfde boekje lezen. De herhaling maakt het vertrouwt. De peuter zal net zo lang door gaan met herhalen tot het hem niet meer boeit. Dan wordt het tijd voor een ander boekje. De taalontwikkeling van de peuter loopt snel en hangt samen met de manier van denken. De woordenschat is nog niet groot genoeg en daardoor verzint de peuter ook zelf woorden. Hij leert dat je door taal te gebruiken gevoelens kan uitdrukken en te vertellen wat je bezighoudt. Kringgesprekjes bij de opvang is een mooie gelegenheid om de taal te oefenen. Een peuter wil en kan zijn sluitspieren beheersen: hij wordt zindelijk. Over zindelijkheidsstraining is veel geschreven. Je kunt de peuter dwingen tot zindelijkheid of je kan het op zijn belooft laten en het kan vanzelf komen. Over het algemeen is men erover eens dat voor een toiletbezoek kinderen beheersing over hun lichaam moeten hebben en dat ze proces zindelijk moeten begrijpen. Spanningen en veranderingen is niet bevorderlijk voor de zindelijkheid. De meeste kinderen tussen 2 en 3 jaar zijn overdag zindelijk en in de nacht tussen 2,5 en 4,5 jaar.

Sociale ontwikkeling 2-4 jaar

De peuter krijgt langzamerhand een ik-besef. Hij merkt dat hij degene is die knoeit, dat hij de bal weg schopt en dat hij iets anders kan doen dan zijn ouders. Tot ongeveer drie jaar noemt de peuter zich bij eigen naam. 'Mark schopt de bal' Dit komt omdat hij met 'Mark' wordt aangesproken door anderen. Ergens in het derde jaar gaat hij zichzelf 'ik' noemen. De peuter ontdekt dat hij een eigen persoon is, een eigen wil heeft en zelf besluiten kan nemen. Hierdoor is in zijn denken geen ruimte voor anderen en kan hij zich niet verplaatsen in een ander. In deze fase kan de peuter koppig zijn en wanneer hij zijn zin niet krijgt driftig worden. Driftbuien komen regelmatig voor waarbij de peuter gilt, slaat of bijt. Dit doet de peuter omdat hij zich geen raad weet met zijn emoties. Hij kan ook driftig worden omdat hij iets niet mag of als iets niet lukt. Als een peuter ontdekt dat via een driftbui de grens overschreden kan worden zal hij vaker via een driftbui de grens opzoeken. Aan de ouders en begeleiders is het belangrijk om rustig te blijven en niet mee te schreeuwen. Koppigheid en driftbuien is een teken dat de peuter veilig gehecht is. De peuter durft koppig te zijn tegen zijn ouders en begeleiders. Hij vertrouwt erop dat hij terug kan vallen op zijn opvoeders. Samen spelen met anderen lukt nog niet echt. Dat komt omdat de peuter zich nog niet kan verplaatsen in een ander. Hij speelt daarom graag in zijn eentje. De peuter vindt het wel prettig om in het bij zijn van anderen te spelen, maar hij speelt nog niet met andere kinderen. In het bij zijn van anderen spelen is naast elkaar spelen en elkaar imiteren in spelgedrag. Spelen ze samen met de blokken, dan zal de ene peuter een kasteel bouwen en de ander een toren. Peuters hebben al een voorkeur voor bepaalde kinderen en hechten zich ook aan kinderen. Ondanks dat de peuter nog op zichzelf is, ontwikkeld hij toch al een soort van vriendschap. Kinderen die van jongs af aan regelmatig met andere kindjes in contact komt zijn sneller aan elkaar gewend dan met andere kinderen.

3.3 Kleuter 4 – 6 jaar

De kleuter is een ander kind dan de peuter, maar ook anders als een jong schoolkind. De kleuter speelt graag met andere kinderen. Het schoolse leren is voor een kleuter nog niet weg gelegd. In deze fase zijn de verschillen tussen kleuters groot. Sommige kleuters kunnen voor hun zesde al lezen en schrijven, maar vele andere kleuters zijn daar nog niet aan toe. Kleuters leren van spelen en leren tijdens het spelen. Op de basisschool kan de overgang van spelen naar leren geleidelijker verlopen.

Lichamelijk ontwikkeling kleuter 4-6 jaar

De kleuter wordt al wat gespierder en gaat het bolle buikje naar een plattere buikje. Het gewicht bij kleuters is vaak een probleem. Van alle Nederlands kinderen tussen de 4 en 6 jaar is 5 tot 10 procent te dik. Zij lopen een groot risico om ook als puber dik te blijven, en misschien wel op nog latere leeftijd. Voldoende beweging en gezonde voeding is dus belangrijk vanaf jonge leeftijd. De kleuter heeft nog steeds een grove motoriek. De motorische vaardigheden worden steeds beter ontwikkeld. Het rennen gaat zonder vallen en kan goed klimmen. Een kleuter beweegt graag maar is wel snel moe en heeft nog weinig kracht. Klimmen, klauteren en balanceren vindt de kleuter leuk om te doen, waardoor zijn evenwichtsgevoel flink vooruitgaat. Vooral de fijne motoriek ontwikkelt zich in deze fase. Zo leert de kleuter veter strikken, een potlood vasthouden enz. Een belangrijk aspect is het ontwikkelen van de hand voorkeur. Rond het vijfde levensjaar is deze definitief welke hand hij het meest gaat gebruiken. Verder in deze fase maakt de melktanden ruimte voor definitieve tanden in het gebit.

Cognitieve ontwikkeling kleuter 4- 6 jaar

Al spelend leert de kleuter een hoop nieuwe dingen. In zijn denken is de kleuter meer geordend, maar de kleuter kan nog niet objectief of logische denken. Het denken wordt nog steeds gebaseerd op wat de kleuter waarneemt. Het kan nog niet geen verband leggen tussen oorzaak en gevolg.

Een kleuter kent nu de basisregels van taal maar heeft nog wel oefening nodig om de taal verder te ontwikkelen. De woordenschat wordt steeds groter en zinnen worden ingewikkelder. De kleuter begint interesse te krijgen in lezen en schrijven. In een kleuter zit veel fantasie. In zijn wereld kan hij nog geen onderscheid maken tussen fantasie en werkelijkheid. De kleuter gelooft nog in Sinterklaas en het geniet van sprookjes en andere fantasieverhalen. In het denken van de kleuter is alles mogelijk daarom jokt de kleuter wel eens. Dit doet hij om die onmogelijke wens toch te laten te vervullen, om zichzelf gerust te stellen of om een oplossing te vinden. Jokken is anders dan liegen. Bij liegen spreekt iemand opzettelijk niet de waarheid.

Sociale ontwikkeling kleuter 4-6 jaar

De kleuter krijgt steeds meer te maken met andere opvoeders. De kleuter kan meeleven met anderen en kan samen spelen. De kleuter vindt het erg leuk om te helpen. Daarom kun je als begeleider in deze fase de kleuter goed laten helpen bij het klaarzetten of opruimen van materialen. In deze fase speelt imitatie een belangrijke rol. Het kind doet het gedrag na van anderen, maar de kleuter probeert ook een bepaald persoon te zijn. Deze personen zijn vaak

hun moeder en vader. De kleuter heeft in deze fase veel fantasie. Dit zie je ook in speelgedrag. De kleuter speelt vaak rollenspellen. Vader en moedertje, doktertje. Het na doen van deze rollen speelt een belangrijke rol in deze fase. De kleuter leert het begrijpen van sociale regels en omgangsvormen. Kleuters kunnen net als peuters fantasie en werkelijkheid niet onderscheiden. De kleuter speelt met zijn fantasie de werkelijkheid na. Met zijn fantasie probeert hij zijn angsten de baas te zijn, oplossingen te bedenken voor problemen en zichzelf gerust te stellen. De oudere kleuter krijgt steeds meer het besef tussen fout en goed, lief en stout, juist of onjuist en ontwikkeld zo een schuldgevoel. Waar de peuter dacht: mag niet van mama denkt de kleuter: ik ben stout geweest. Het beeld dat een kleuter van zichzelf heeft is vooral gebaseerd op wat ouders of begeleiders tegen het kind zeggen. Later gaat hierbij de mening van andere kinderen meespelen. Het is belangrijk dat je als begeleider een kleuter stimuleert, beloont voorgoed gedrag en positief benadert. Geef de kleuter het gevoel dat hij iets kan en stimuleer de kleuter om zelfstandig nieuwe dingen te ontdekken.

3.4 Jonge schoolkind 6 – 8 jaar

Het jonge schoolkind is speels en nieuwsgierig. Het begint de 'grote wereld' te kennen. De fijne motoriek wordt in deze fase ontwikkeld en het kind kan steeds meer dingen zelf. Ze kunnen zich al goed concentreren op datgene waar ze mee bezig zijn. De taal in deze fase is ook erg belangrijk. Woorden en begrippen krijgen een betekenis en ze beginnen daarnaar te handelen. Het voorlezen wordt uitgebreid naar zelf lezen. Kinderen leren van en met elkaar en daarom is het belangrijk in deze fase om kinderen met elkaar in contact te brengen.

Lichamelijke ontwikkeling jonge schoolkind 6 – 8 jaar

In deze fase gaat het lichaam meer op een volwassene lijken. Armen, romp en benen worden langer, waardoor het hoofd minder overheersend is. Het lichaam wordt gespierder. Het uithoudingsvermogen van het jonge schoolkind is groter geworden, maar het kind is nog steeds wel snel moe. Langzamerhand verbetert het evenwicht en coördinatie, waardoor het kind zich wat lichter en eleganter beweegt. Het handschrift van het jonge schoolkind ziet er vaak prima uit. Dat komt door de oog-hand coördinatie. Het jonge schoolkind wil veel bewegen en is energiek. Omdat het jonge schoolkind graag beweegt is het stilzitten op school moeilijk voor het kind. Je ziet in de pauze daarom vaak dat het jonge schoolkind veel aan het bewegen is.

Cognitieve ontwikkeling jonge schoolkind 6 – 8 jaar.

Het jonge schoolkind kan heel goed onderscheiden wat werkelijkheid is. Fantasie maakt ruimte voor de realiteit. Het kind leert onderscheid te maken wat waar en niet waar is. Rond deze fase gaat het jonge schoolkind niet meer in Sinterklaas geloven. Het jonge schoolkind krijgt ook meer inzicht over oorzaak en gevolg. Het spelzicht verbetert bij het jonge schoolkind. Ze krijgen meer oog voor techniek en constructies. Dat kun je goed zien in het speelgedrag. Ze spelen bijvoorbeeld met: lego, Playmobil of maken puzzels en bouwen hutten. Het jonge schoolkind is erg leergierig. Het jonge schoolkind wil en moet kunnen wat hij in zijn gedachten heeft. Zonder verveling kan het kind een bepaald spel blijven herhalen.

Ook neemt de presentatiegerichtheid toe. Het kind wil graag winnen. Bij het jonge schoolkind is de taal goed ontwikkeld. Het kind kan zich uitdrukken, maakt steeds ingewikkelder zinnen.

Sociale ontwikkeling jonge schoolkind 6 – 8 jaar

Het jonge schoolkind richt zich steeds meer op leeftijdsgenootjes en vriendjes uit de buurt. Vriendschappen bij jonge schoolkinderen kunnen heftig zijn maar kunnen ook zo weer over zijn. De rolverdeling binnen de groep wordt steeds meer zichtbaar: leider, meeloper en het moeten vechten voor een plekje binnen de groep. Het jonge schoolkind zoekt graag contacten van hetzelfde geslacht: jongens of meisjes. Ze ontwikkelen een gevoel van schaamte met betrekking van het eigen lichaam. Dit zie je ook in hun speelgedrag terug. Door middel van bijvoorbeeld doktertje spelen onderzoeken ze elkaar. Prestaties wordt steeds belangrijker, alleen is het nog moeilijk voor het jonge schoolkind om te verliezen. Ze spelen graag in wedstrijd verband. Het kind wil succes ervaren en winnen. Het jonge schoolkind heeft behoefte aan waardering van bijvoorbeeld de juf of begeleider. Als het jonge schoolkind geen succeservaring ervaart en negatieve opmerkingen krijgt heeft dit invloed op het zelfbeeld van het kind. In het uiten van emoties is het jonge schoolkind vaak nog terughoudend. Eigenlijk verbergt het jonge schoolkind zijn emoties. De angstgevoelens neemt toe bij het jonge schoolkind. Niet kunnen slapen of nachtmerries komen dan vaak voor. Als de gevoelens of emoties te veel wordt voor het kind, uit het kind zijn emoties. Voor de begeleiders is het belangrijk dat hun hun eigen emoties uit. Het jonge schoolkind leert dan welke emoties in bepaalde situaties opgeroepen wordt en dat het uiten van gevoelens en emoties nodig is.

3.5 Oudere schoolkind 8 – 12 jaar

Een ouder schoolkind kan zich verplaatsen in een ander. Het is energiek en kan zijn lichaam beter beheersen. Het kind kent zijn plek en kan zich uitdrukken in taal en gedrag.

Lichamelijk ontwikkeling oudere schoolkind 8 – 12 jaar

Het lichaam van het oudere schoolkind is in verhouding perfect. Helaas zien we wel steeds vaker kinderen met overgewicht. Lichamelijk worden de verschillen tussen jongens en meisjes groter. Jongens worden sterker, beter uithoudingsvermogen dan meisjes. Meisjes zijn gemiddeld groter, omdat zij zich rond 11 jaar in de groeispurt bevinden, het begin van de puberteit. Bij jongens begint de groeispurt rond 14 jaar. De fijne en grove motoriek is bij het oudere schoolkind goed ontwikkeld. Ze kunnen nauwkeurig werken bijvoorbeeld: schrijven, tekenen, knippen. Sporten vindt het oudere schoolkind vaak erg leuk.

Cognitieve ontwikkeling oudere schoolkind 8 – 12 jaar

Het oudere schoolkind wil graag op verschillende gebieden laten zien wat hij kan. Het oudere schoolkind is in staat om te analyseren en te reflecteren. Het kind krijgt inzicht in hoe anderen hem of haar ervaren. Dit kan soms ook negatief uitpakken, het gevoel krijgen dat het kind er niet bij hoort. Het ouder schoolkind is in staat om na te denken over de toekomst en over maatschappelijk problemen. Het kind vergelijkt zijn thuissituatie met die van anderen, en vraagt zich af waarom hij moet luisteren naar begeleider of hij vraagt zichzelf af waarom hij

iets moet doen wat hij niet leuk vindt. Voor begeleiders is het belangrijk de regels duidelijk uit te leggen en na te leven. De taalontwikkeling gaat natuurlijk door alleen niet op hetzelfde tempo als eerste jaren van zijn leven. Zinnen worden ingewikkelder en de woordenschat neemt toe. Kinderen die veel lezen zijn vaak verder in hun taalontwikkeling dan kinderen die dat niet doen.

Sociale ontwikkeling oudere schoolkind 8 – 12 jaar

Voor het oudere schoolkind zijn leeftijdsgenoten erg belangrijk. Het kind wil geaccepteerd worden in de groep maar wil zich toch ook onderscheiden van de rest. Dit doet het oudere schoolkind door middel van bepaalde kleding, een apart hobby of uitblinken in een bepaalde sport. De samenwerking binnen een groep oudere schoolkinderen verloopt goed, dit komt door natuurlijk leiderschap. De groepsrollen zijn bekend en geaccepteerd door de groep. In deze fase ontwikkelen oudere schoolkinderen echte vriendschappen. Ze hebben elkaar nodig, geven elkaar raad en troost. Bij meisjes ligt het accent van vriendschap meer op openheid en vertrouwen dan bij jongens. Meisjes hebben daarom vaak een paar vriendinnen en jongens hebben vaker een grote groep vrienden. Het oudere schoolkind heeft de nodige normen en waarden ontwikkeld. Toch zijn er verschillende normen en waarden. Thuis zijn er vaak andere normen en waarden dan op school. Dat kan soms verwarring geven. Het is belangrijk om de oudere kinderen te helpen om hun eigen denken en handelen te ontwikkelen met het doel dat zij zelfstandig leren denken over de normen en waarden en zelfvertrouwen op te bouwen.

4. Vier pedagogische uitgangspunten

Er zijn vier pedagogisch uitgangspunten wat de gastouder moet aanbieden aan de gastkinderen.

1. Het bieden van een emotionele veiligheid
2. Het bevorderen van de persoonlijke competentie
3. Het bevorderen van de sociale competentie
4. Het bevorderen van de morele competentie, de overdracht van normen en waarden

4.1 Het bieden van een emotionele veiligheid

Een veilige basis is een plek waar kinderen zich kunnen ontspannen en zichzelf kunnen zijn. Dit is de basis om de ontwikkeling van het kind te zien groeien en te stimuleren. Als het kind zich prettig en veilig voelt kan het zich op zijn eigen tempo ontwikkelen. Om de emotionele veiligheid aan te bieden aan het kind zijn er verschillende aspecten nodig: Vertrouwen, duidelijkheid en veiligheid.

Vertrouwen is er niet zomaar. Het kind moet zich vrij voelen om zijn of haar emoties te tonen zoals: blijheid, boosheid, angst en verdriet. Hier gaat een proces vooraf. Het kind op zijn gemak stellen als de ouder naar het werk gaat. Hiervoor hebben we een wenperiode, zodat het kind alvast kan wennen waar hij straks is als de ouder aan het werk gaat. Dit wordt in overleg gedaan met de gastouder en ouders. Er wordt gekeken wanneer en hoelang deze wenperiode duurt. Hier wordt goed gekeken naar de behoefte van het kind. Aan de hand van

de wenperiode kunnen ouders de beslissing maken of de opvang door kan gaan of niet. Dan gaat het kind ontdekkingstocht, daar hoort duidelijkheid en begrenzing bij. Voor de veiligheid van het kind wordt er van de gastouder veel verwacht. De gastouder biedt in deze fase duidelijkheid en geeft grenzen aan het kind, zo weet het kind wat er van hem of haar verwacht wordt en weet wat het van de gastouder kan verwachten. Deze duidelijkheid en veiligheid helpt het kind en de gastouder om de emotionele veiligheid samen op te bouwen.

Hoe kan de gastouder de emotionele veiligheid waarborgen:

- Door de basisbehoeften aan te bieden: Eten, drinken, knuffelen en troosten. Op deze manier kan de gastouder het vertrouwen en aandacht besteden aan het kind.
- Een wenperiode geeft ook een emotionele veiligheid. De gastouder en vraagouders kunnen op deze manier op de behoefte van het kind inspelen. Kijken wat het kind nodig heeft. Voelt het kind zich prettig bij de gastouder?
- De gastouder knuffelt het kind vooral baby's hebben deze behoefte in de eerste levensfase. Dit is goed voor hechting tussen de gastouder en het kind.
- Duidelijk dagritme en structuur geeft het kind duidelijkheid en veiligheid zo weet het kind wat er van hem of haar wordt verwacht. Ook weet het kind wat er van de gastouder wordt verwacht.
- Het kind mag zijn of haar emoties tonen. Het is aan de gastouder om op deze emoties zo te reageren dat het kind zich daar prettig bij voelt zodat het kind later ook weer zijn emoties durft te tonen.
- Afscheid kan soms zwaar zijn voor het kind of voor de vraagouder. Houd het afscheid kort maar geeft het kind en de vraagouders wel de ruimte om afscheid te nemen.
- De ruimte waar het kind in verblijft moet veilig, schoon en er moet veilig speelgoed zijn. Dit wordt door middel van de risico-inventarisatie gecontroleerd.
- Aan alle inwonende volwassen gezinsleden aanwezig op de opvanglocatie, wordt geëist dat zij een geldige Verklaring Omtrent Gedrag aanleveren bij gastouderbureau samen.

4.2 Het bevorderen van de persoonlijke competentie.

Als de basis van de emotionele veiligheid is gewaarborgd kan het kind zich verder persoonlijk ontwikkelen. Ontwikkelen van persoonlijke competentie daar komen een aantal persoonskenmerken aanbod: flexibiliteit, creativiteit, zelfvertrouwen, zelfstandigheid, probleemoplossend vermogen. Door middel van hulp van de ouders en gastouder of andere volwassenen komen deze vanzelf naar voren bij het kind. Spelende wijs worden deze persoonskenmerken gestimuleerd bij het kind. De gastouder observeert het kind en naar de motorische, cognitieve, taal en creatieve vaardigheden. Waar is het kind aan toe en waar heeft het kind behoefte aan om zich daar verder in te ontwikkelen. Elke kind doet dit op zijn eigen tempo en op zijn eigen manier. Het ene persoonskenmerk kan bij het ene kind sneller worden ontwikkeld dan bij een ander kind. Dit maakt een kind uniek en bijzonder.

Hoe kan de gastouder de persoonlijke competentie waarborgen:

- De gastouder biedt het kind de gelegenheid om te kunnen klauteren, kruipen en springen. Zij moeten zich door motorisch spel de omgeving leren ontdekken. De ruimte is belangrijk dat deze dan ook uitdagend en stimulerend zijn die tegemoetkomt aan het verlangen van het kind. Nieuwe dingen ontdekken en zich de wereld eigen maken.
- Zelfstandigheid van het kind stimuleren. Het kind laten kiezen welke activiteit hij of zij wil gaan doen. De gastouder kijkt naar de ontwikkeling van het kind om te bepalen of deze activiteit echt wel bij de ontwikkeling van het kind hoort. Ook kan de gastouder samen met het kind een spel of andere activiteiten doen.
- Zelfredzaamheid is ook belangrijk voor het kind. Het zelf aan doen van schoenen of kleren bijvoorbeeld. De gastouder kan het kind even laten gaan om te kijken of de zelfredzaamheid al in de ontwikkeling van het kind zit. De gastouder kijkt dan wel uiteraard naar de leeftijd en ontwikkeling hoe ver hij of zij hier al is ingroeit. De gastouder steunt bij waar nodig is.
- Het kind te leren rekening houden met anderen. Samen delen, samen spelen.
- De gastouder biedt verschillende activiteiten aan op gebied van motoriek, spraak en taalontwikkeling en creativiteit. Dit kan door middel van spelletjes, puzzels, vormen en kleuren herkennen. Voor de fijne motoriek kan de gastouder een activiteit aanbieden door middel van kleuren of prikken. De grove motoriek wordt door de gastouder buiten of binnen gestimuleerd door middel van klauteren, klimmen, wandelen, rennen enz. De taalontwikkeling wordt gestimuleerd door middel van: het kind open vragen stellen, boekjes lezen, of te zingen.
- Alle spel en speelmateriaal moet aansluiten bij de ontwikkelingsfase van het kind.
- Complimenten geven aan het kind is ook belangrijk. Dit om het zelfvertrouwen van het kind te bevorderen. Een positieve reactie geven als het kind ergens goed in is, of als hij iets goed heeft gedaan.
- Vaak bij wat oudere kinderen slaat de verveling toe. Het is aan de gastouder om in dit probleemsituatie het kind zelf een oplossing te laten vinden. Laat ze ontdekken wat ze wel kunnen gaan doen en de fantasie in het kind de vrije loop te geven. Stimuleer het kind hier ook in.

4.3 Het bevorderen van de sociale competities

Met sociale competities wordt bedoeld dat het kind goed leert samenwerken, communiceren, andere kan helpen bij conflicten en deze op te lossen. Verder leert hij rekening te houden met andere, wachten op zijn beurt en durft voor zichzelf op te komen. Vanuit een vertrouwde omgeving kan een kind zich sociaal ontwikkelen. Hierin speelt de gastouder een belangrijke rol. De gastouder geeft hierin het juiste voorbeeld. De gastouder stimuleert het positieve gedrag en houdt rekening met het individu van het kind. Zo kan een kind zich op zijn eigen unieke manier ontwikkelen.

Hoe kan de gastouder de sociale competentie waarborgen:

- De gastouder stimuleert het kind om samen te spelen en delen. Dit gebeurt elke dag. De gastouder is hier actief in, kijkt goed wat er goed gaat en wat minder goed gaat en grijpt in waar nodig is.
- Laat het kind zijn verhaal doen, het is belangrijk dat het kind zijn eigen verhaal kan vertellen.
- Naast het spelen moet er ook worden opgeruimd. Hierbij leren de kinderen dat spullen belangrijk zijn ook als het om spullen van anderen gaat. Er wordt daarom niet met spullen gegooid, of afgepakt op de opvang.
- De kinderen leren op de opvang geven en nemen. Het ene moment moet er wat geven worden ander moment mag het kind nemen. Ruzie maken is sociaal gedrag. De gastouder probeert niet altijd meteen in te grijpen, probleemoplossend denken bevorderen is belangrijk. Het kind mag best boos, verdrietig zijn. De gastouder let hier wel op dat het niet uit de hand loopt. Grijpt in wanneer nodig is. De gastouder kiest geen partij en biedt een luisterend oor aan beide partijen. Zodat elke partij zijn eigen verhaal kan doen. Daarbij hoort het goed maken en sorry zeggen ook bij zodat ze weer samen verder kunnen spelen.
- Regels stelt de gastouder op, en met de oudere kinderen kun je samen regels gaan op stellen. De regels zijn duidelijk voor iedereen. Sommige regels worden ook samen met de vraagouders opgesteld. Vraagouders hebben een bepaald beeld over hun opvoeding, hierbij is het belangrijk dat de gastouder deze ook waarborgt.

4.4 Het bevorderen van de morele competentie, de overdracht van normen en waarden

Bij de gastouder worden kinderen gestimuleerd om elk op hun manier, kennis te laten maken met de algemene normen en waarden in onze samenleving. Hierbij is het van belang dat we op een respectvolle manier omgaan met andere maar ook met materialen. De gastouder maakt afspraken met de kinderen zodat de grenzen kenbaar en bespreekbaar zijn. Doormiddel van regels en afspraken voelen kinderen de emotionele veiligheid.

Hoe kan de gastouder de morele competentie en de normen en waarden waarborgen:

- De gastouder kan de kinderen helpen normen en waarden aan te leren om deze duidelijk en helder uit te leggen.
- Met respect omgaan met elkaar, met andere kinderen en met levende natuur en materialen staan daarbij voorop. De gastouder is hierbij een voorbeeldfunctie, en geeft dus het goede voorbeeld aan het kind.
- Je hebt op verschillende locaties verschillende normen en waarden. Op school, thuis en bij de gastouder. Het is belangrijk dat het kind weet van de verschillende culturen.
- De gastouder biedt verantwoordelijkheid aan het kind. Afspraken nakomen, hun eigen spullen opruimen hierbij helpt de gastouder het kind bewust worden van normen en waarden. Zelfredzaamheid, zelfvertrouwen en hun eigen denken en handelen wordt hierbij gestimuleerd.
- De gastouder besteed aandacht aan feestdagen of verjaardagen in overleg met de vraagouders.
- De gastouder waarborgt de normen en waarden van de vraagouders. Daarom wordt er minimaal 1 keer in het jaar een evaluatiegesprek gehouden en vastgelegd.

5. Gastouderbureau Samen

Het gastouderbureau Samen is de bemiddeling tussen de gastouder en vraagouders. Wij staan klaar om de startende gastouder op weg te helpen om hun doel, om gastouder te worden te bereiken. We helpen de gastouder bemiddelen om vraagouders te werven en helpen de vraagouders om een goede en bijpassende gastouder te vinden, die aan sluit bij de normen en waarden van de vraagouders. Wij vinden het erg belangrijk dat dit wordt gedaan door middel van persoonlijke contact. De gastouder en vraagouders mogen van gastouderbureau Samen daarom ook verwachten dat er minimaal 1 keer per jaar een persoonlijk evaluatiegesprek wordt gehouden. Gastouderbureau Samen staat open voor opbouwende kritiek en nieuwe ideeën om het gastouderbureau Samen te laten groeien. Wij vinden het belangrijk dat de gastouder zich ondersteunt voelt door het gastouderbureau. Daarom bieden wij de gastouder elke 2 weken een uitgewerkt activiteit aan. Daarnaast kunnen de gastouders zich inschrijven in verschillende cursussen. Op deze manier kunnen de gastouders in hun pedagogische kennis doorgroeien. De vraagouders vinden wij ook belangrijk dat ze zich gehoord en vertrouwd voelen bij ons. Ze mogen verwachten van Gastouderbureau Samen dat er goed op de veiligheid en de wettelijk eisen kinderopvang wordt gelet en dat deze nageleefd wordt door de gastouder.

6. Activiteitenprogramma Gastouderbureau Samen

Gastouderbureau Samen vindt het belangrijk dat elk kind zich kan ontwikkelen. Wij als gastouderbureau willen de gastouder handvaten aanbieden om de ontwikkeling van de gastkinderen te stimuleren. De gastouder krijgt elke maand een overzicht welke activiteiten er door gastouderbureau Samen wordt georganiseerd en wanneer er activiteiten worden verstuurd naar de gastouder. Deze activiteiten worden aangeboden in verschillende thema's. De uitgewerkte activiteiten wordt zo uitgewerkt dat het duidelijk is welke ontwikkelingsgebied gestimuleerd wordt. De activiteiten krijgt de gastouder via de mail en hoeft alleen nog de materialen aan te schaffen. De gastouder is verplicht om de activiteiten aan te bieden aan de gastkinderen en mag de activiteiten niet doorsturen aan derden.

7. Gastouderopvang

Gastouderopvang is de opvang van kinderen van 0 – 12 jaar in een woning van de gastouder of bij de vraagouder thuis.

De gastouder mag volgens de wet kinderopvang maximaal 6 kinderen tegelijk opvangen, hier worden de eigen kinderen tot 10 jaar van de gastouder bij opgeteld. Er mogen maximaal 5 kinderen tegelijk aanwezig zijn, als deze kinderen allemaal jonger dan 4 jaar zijn. Er mogen maximaal 4 kinderen van 0 en 1 jaar tegelijk zijn waarvan maximaal 2 kinderen van 0 jaar. Het kan wezen dat gastouderbureau Samen anders beslist over de max aantal opgevangen kinderen. Dit kan te maken hebben met de grootte van de opvangruimte. De opvangkinderen doen mee met het gezin van de gastouder, maar de gastouder houdt rekening met de wensen, opvoeding ideeën en geloofsovertuiging van de ouders en de kinderen. Dit wordt doormiddel door een intakegesprek besproken en vastgelegd.

8. Het opvangadres

Het opvangadres van de gastouder moet aan verschillende eisen voldoen.

De huidige wetgeving heeft deze eisen buiten de risico-inventarisatie opgesteld.

De woning waar de opvang plaatsvindt heeft voldoende speelruimte zowel binnen als buiten. Hierbij is het speelgoed aanbod voor diverse leeftijdscategorieën aanwezig.

Het opvangadres van de gastouder behoort volledig rookvrij te zijn en zijn hier de juiste hoeveelheid rookmelders aanwezig. De gastouder is verplicht om een eigen vluchtplan te maken en deze minimaal 1 keer per half jaar te oefenen met de gastkinderen. Na het oefenen de vluchtplan waar nodig is aanpassen. Er is voor de kinderen tot de leeftijd van 1.5 jaar, een aparte slaapruiimte aanwezig. De slaapruiimte voldoet aan de wettelijke eisen en het aantal kinderen wat aanwezig is tijdens de opvangdagen. In de slaapruiimte is het van belang, dat er een babyfoon aanwezig is als de slaapkamer niet op dezelfde verdieping is als de opvang. Voor in de tuin heeft Gastouderbureau Samen nog enkele eisen opgesteld. De zandbak moet afsluitbaar zijn. Als er een vijver aanwezig is op het opvang adres moet deze afgedekt worden met betongaas.

9. Kwaliteitseisen aan gastouders en omgeving

Gastouderbureau Samen stelt de volgende minimale eisen aan een gastouder.

De gastouder:

- Is 21 jaar of ouder
- Heeft een open en flexibele instelling
- Is telefonisch goed te bereiken
- Is verplicht om zich in te schrijven in het landelijke register kinderopvang en peuterspeelzalen
- Is verplicht om zich in te schrijven in het personenregister kinderopvang
- Heeft plezier in omgang met kinderen
- Is ten alle tijden verantwoordelijk tijdens de opvanguren voor het kind
- Is op te hoogte van de meldcode kindermishandeling en is verplicht jaarlijks de bijscholingscursus te volgen.
- Mag ergens anders de meldcode, EHBO, risico-inventarisatie of andere dergelijke cursussen volgen, maar is verplicht om dit aan te tonen aan gastouderbureau Samen.
- Heeft een aanvullende WA-verzekering.
- Heeft de juiste diploma's. Zie voor de juiste diploma's:
<https://wetten.overheid.nl/BWBR0017252/2019-01-01#Paragraaf4>
- Is in het bezit van geldig EHBO-diploma kinderen, en is verplicht voor de vervaldatum een herhalingscursus te volgen.
- Is in het bezit van een geldige VOG net als alle volwassenen huisgenoten boven de 18 jaar.
- Is actief en ondernemend.
- Is verplicht om het activiteitenprogramma van Gastouderbureau Samen aan te bieden aan de gastkinderen en mag het programma niet door sturen aan derden.
- Haar of zijn kinderen mogen niet onder toezicht staan.
- Heeft geheimhouding plicht.
- Is verplicht om het vluchtplan in te vullen en up to date te houden.
- Is verplicht om de bezetting in te vullen in het gastouderbureau Samen account. (ook eigen kinderen en de kinderen die niet aangesloten zijn bij gastouderbureau Samen)
- Is verplicht om de opvangmap met de juiste en geldige papieren op locatie aanwezig te hebben en dient ter aller tijden beschikbaar te zijn.
- Spreekt en schrijft Nederlands op niveau 2F of hoger.
- Is op de hoogte van alle protocollen en beleidsplannen van gastouderbureau Samen.
- Is verplicht een achterwacht te hebben.
- Is verplicht om een eigen AVG op te stellen.
- Is jaarlijks verplicht om de risico-inventarisatie uit te laten voeren.

10. De achterwacht

De achterwacht is ten alle tijden telefonisch bereikbaar. De juiste gegevens van de achterwacht zijn bij de gastouder in handbereik aanwezig. De gastouder is verplicht dat er bij aanwezigheid van meer dan 4 kinderen, de achterwacht beschikbaar is. Het is van belang dat de achterwacht in noodgevallen binnen 15 minuten, op het opvangadres aanwezig kan zijn.

11. GGD-controle

Jaarlijks wordt het gastouderbureau Samen gecontroleerd door de GGD. Dit gebeurt aangekondigd. Daarbij controleert de GGD diverse gastouders. De GGD zal de controle uitvoeren en nagaan of de eisen welke zijn vastgesteld door de Wet Kinderopvang worden nageleefd.